

Vršovice 10.4.2009

Pozdrav: Milé sestry, milí bratři, všechny vás vítám na bohoslužbách na Velký pátek. Shromáždili jsme se ve jménu Pána Ježíše Krista, abychom vzdávali Bohu chválu a dík, abychom mu vyznávali své viny, abychom prosili za sebe i za druhé, abychom hledali nové poznání Boží lásky a očekávali na Jeho slovo, které z milosti proměňuje lidské životy. Amen.

Píseň: 331 sl.1 Má víra pohlíží

Introit: Kdo uvěří naší zprávě? Nad kým se zjeví paže Hospodinova? Vyrostl před ním jako proutek, jak oddenek z vyprahlé země, neměl vzhled ani důstojnost. Viděli jsme ho, ale byl tak nevzhledný, že jsme po něm nedychtili. Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl, muž plný bolesti, zkoušený nemocemi, jako ten, před nímž si člověk zakryje tvář, tak opovržený, že jsme si ho nevážili. Byly to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal, ale domnívali jsme se, že je raněn, ubit od Boha a pokořen.

Iz 53,1-4

Píseň: 614 Vzdávám Ti, Bože, chválu svou

Modlitba: Pane Bože, dnes si znovu uvědomujeme, jak málo chápeme Tvou cestu. Jak se nám při nejlepší vůli zdá nepochopitelné, že jsi poslal mezi lidi člověka, který Tě naprosto poslouchal, který plnil Tvou vůli, který s Tebou byl jedno. Který byl Tvým synem. My bychom čekali, že by měl být oslavený právě tak, jak jsme to četli v textu Květné neděle. Oslavený jásotem a děkováním.

A místo toho se tu setkáváme na bohoslužbě, ve které si připomínáme smrt na kříži. Pane, nerozumíme, ale děkujeme. Že jsi nás nenechal samotné ve svobodě, kterou jsi nám daroval. Že jsi poslal svého Syna až na kříž, abychom my mohli žít život zaslíbený Tvojí milostí.

Děkujeme, že si to dnes připomínat kolem stolu, ke kterému nás zveš. Děkujeme, že smíme vyznat všechny svoje viny, odevzdat je tomu, který je smazal svým křížem. Prosíme, aby tato paradoxní radostná zvěst zazněla po celém dnešním rozbolavělém světě.

Amen.

Čtení: Ex 12,1-7.13-14

Píseň: S135 K svobodě je dlouhé putování

Text: Mk 14,22-25

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi.

Znovu stojíme tváří v tvář cetru zvěsti evangelia, o kterém věříme, že naplňuje naše životy smyslem. Při výhledu ke kříži, který se otevírá už při Ježíšově slavení hodu beránka s učedníky, promýšlíme témata oběti, bolesti, utrpení. A právě dnešní text z Markova evangelia nás upozorňuje, jak svázané je toto téma Velkého pátku s ústřední událostí v životě Božího lidu, Izraele. S vyvedením z Egypta, s vysvobozením z otroctví. Vlastně tím Ježíšův příběh začíná i končí. Na začátku křest v Jordánu, kterým Jan Křtitel jakoby vyzýval k novému přechodu přes Jordán do zaslíbené země. Konec v době pesachových svátků, připomenutí Boží milosti ve vysvobození člověka.

Skutečnost otroctví. Obraz, který je pro člověka neustále pochopitelný napříč staletími a kulturami. I dnes. I pro nás. Otroctví strachu, otroctví uzavřensoti do sebe, do svých vlastních potřeb. Otroctví neschopnosti komunikace mezi lidmi a z toho plynoucí eskalace neporozumění až nenávisti. To nejsou žádné velké myšlenky, to je náš všední život. Vlastně jde o způsob vnímání, z toho plynoucí způsob rozhodování. Na čem stavíme, v čem jsme ukotvení. Jsme v sevření strachu z věcí a sil kolem nás? Strachu z lidí, kteří se chovají tak, jak se chovají pod stejným tlakem jako my. A já vlastně nevěřím, že by se mohli chovat jinak. Bojím se, že se ani já jinak chovat nedokážu. Zklamání a strach. Otroctví. Otázka, jestli vůbec může existovat jiná síla než ona jasně daná pravidla otroctví, je pro náš život naprosto ústřední.

Když si pročítám příběh Božího lidu v Egyptě, zdá se mi, jakoby to otroctví, do kterého se lid jakoby přesunul z pozice návštěvníka, jakoby to otroctví začalo mnohem dříve. Jakobychom ho vnímali už ve chvíli, kdy Jákob - Izrael umírá a jeho synové mají strach. Strach ze svého bratra Josea - jestli se jim teď nepomstí za všechno to špatné, co mu způsobili. Vždyť přece není možné, není v lidských silách, odpustit. Otroctví strachu, skepse a nedůvěry.

A najednou čteme, že lid může **vyjít**. Protože bude **vyveden**. Najednou slyšíme, že je to možné. Že Pán Bůh slyší ty, kteří k němu volají a nenechá je svému vlastnímu osudu. „Připravte se na cestu do života podle zcela jiných pravidel. Ale abyste mohli vyjít, musí zemřít beránek. Tato cesta něco stojí. Aby se člověk naučil žít, to něco stojí. Není to zadarmo.“

Po dlouhé době jsem se vrátil k Dostojevského knize „Idiot“. Tentokrát ve formě filmu Akiry Kurosawy. Znovu mě fascinovala postava knížete Myškina,

který vstupuje do životů - do lidských osudů prostých i vášnivých. Vstupuje do temnoty pravidel lidské společnosti, do všednosti a vášně a smutku a beznaděje a rozsvěcí nenápadné světlo. Prostou nabídku bezpodmínečné lidskosti. Skutečné, nefalšované dobroty, jakoby ztělesnění Ježíšova kázání na hoře. Jedna z komplikovaných, temných postav románu Myškinovi říká: „Připomínáš mi právě narozené jehně.“ A lidé jsou zasaženi, nemohou zůstat lhostejní. Jsou konkrétním příběhem postaveni před nabídku vyvedení. Člověk je vtahován do příběhu a touží, doufá, že se lidské životy dají proměnit. Zcela prostě - doufá, že to dobře dopadne. Že člověk tu nabídku vyjití z otroctví přijme. A já tu na konci románu zmateně promýšlím, jestli to celé k něčemu bylo. Jak ty lidské příběhy nakonec vlastně skončily.

Ježíš sedí u stolu se svými učedníky. Je hostitelem při hodu beránka. Připomíná nám příběh o tom, že bez oběti, bez bolesti a utrpení nemůže člověk najít sám sebe, najít hodnotu skutečného života. Lekáme se toho, bráníme se výhledu ke kříži. Díváme se spolu s Petrem skrz prsty na toho neznámého, který zradil a sami spějeme ke zradám a selháním. Tak jako Mojžíš odmítáme utrpení a snažíme se o jinou, lidskou cestu záchrany a pak utíkáme sami před sebou. A dnes se pokorně vracíme na pozvání ke společnému stolu, abychom slyšeli svědectví o kříži a oběti jako slovo naděje. Abychom se nechali Ježíšem z Nazareta vyvést od sebe, ze svého sebesoustředění a pak nalézt sebe sama v Boží náruči. Svědectví evangelia je, že tato cesta vede přes kříž. Apoštol Pavel to vyjadřuje na tvrdo: „Vždyť nás má ve své moci láska Kristova - nás, kteří jsme pochopili, že jeden zemřel za všechny, a že tedy všichni zemřeli; a za všechny zemřel proto, aby ti, kteří jsou naživu, nežili už sami sobě, nýbrž tomu, kdo za ně zemřel i vstal.“

Přiznám se, že tuto Boží cestu stále nechápu a lekám se jí a bolí mě. Že velkopáteční kázání je pro mě vždy tou nejtěžší prací za celý rok. Ale v pokoře přijímám, že nás Pán Bůh zná lépe než my sami sebe. A tak vstupuje do našich životů v příběhu Ježíše z Nazareta. Se vším, co nás tak fascinuje i s tím, co nás zneklidňuje a provokuje. S tím, že za námi přichází a jasně říká: „Vy mi patříte, tím si můžete být jistí“. A zároveň před nás klade nároky života Božího království. Zneklidňující přítomnost Boží v našich životech. Přítomnost uprostřed radostí i bolestí a trápení a smrti - uprostřed obyčejného života každého z nás. Boží přítomnost, která jde až na kříž. Která nás nikde nenechá samotné. Cesta

vysvobození lidského života.

Nerozumím. Nejsem tak daleko, abych bez protestů přijal do svého života lásku provázanou s křížem. Jsem na tom jako bibličtí svědkové. Jsem na tom jako postavy Dostojevského románů. Ale přestože nerozumím, přestože nerozumíme, smíme přijmout výzvu ke stolu, kde je hostitelem náš Pán. Každý z nás smíme přijmout pozvání na cestu. Ven ze strachu do zaslíbené země Božího království, kde člověk smí žít ve svobodě, otevřenosti a službě. Z otroctví do země Boží lásky. Smíme přijmout pozvání ke skutečnému životu. Amen.

Píseň: 658 Tvůj kříž mi září v temnotách

Vyznání vin: Přicházíme ke svému Pánu, který nás zve, ke svému stolu, přicházíme, protože nám je z mnoha věcí úzko, nelíbí se nám, jak místo toho, abychom chválili, vzdycháme nad tím, co nám život ztěžuje. Místo toho, abychom byli poslušní, staráme se o svůj prospěch. Je nám úzko z toho, jak se neustále strachujeme. A tak přicházíme, vyznáváme a prosíme: Pane Ježíši Kriste, ty jsi pro nás zemřel na kříži, abychom my žili s tebou. Vyznáváme ti, že jsme ti za tuto lásku byli málo vděční. Vyznáváme, že nejsme lepší, že spolu se všemi lidmi neseme vinu za stav tohoto světa, ve kterém je tak málo lásky a odpuštění. Potvrďme, bratři a sestry, své vyznání hlasitým: Vyznáváme.

A přece před Tebe předstupujeme s nadějí na odpuštění pro milost kterou jsi Ty přinesl. Ty, který jsi za nás zemřel a pro nás jsi živ. Věříme v moc Tvé smrti a vzkříšení. Potvrďme hlasitě: Věříme.

Pamětlivi toho, že Bůh v Kristu odpustil nám, odkládáme nyní všechn hněv i výčitky a odpouštíme těm, kdo nám ublížili. Vyznejme to hlasitě pro lásku Kristovu: Odpouštíme.

Pane, každý z nás přicházíme,
 Pane, odpusť nám naši vinu
 a proměň naše srdce mocí své lásky.
 Pane, smiluj se.

Amen.

Slovo milosti: Všemohoucí Bůh se nad námi smíloval, vydal na smrt svého Syna, a pro něho nám odpustil. Boží láska je vylita do našich srdcí skrze Ducha svatého, který nám byl dán. Řím 5,5n

Pozdravení pokoje: Smíme přijmout tuto Boží milost, kterou nás nyní obdarovává a smíme si navzájem podat ruce na znamení odpuštění, bratrství a jednoty Kristova lidu a pozdravit jeden druhého se slovy: Pokoj tobě.

Píseň: S305 Spolu lámejme chléb na kolenou

Modlitba ustanovení:

Bože náš, Ty ses vzdal moci, když jsi nám poslal svého Syna jako průvodce v našich bolestech a každodenních úkolech.

Narodil se jako chudý
daleko od vládců světa,
poznal nedostatek,
naučil nás Tebe chválit
neukázal se nám jako někdo, kdo se na nás díval svrchu,
ale posadil se k našemu stolu,
pozval všechny lidi,
aby si rozdělil nový chléb,
pozdvihl kalich
a svým zaslíbením vyhlásil konec hladu
a konec krveprolití na tváři země.

Ve chvíli, kdy podstupoval utrpení,
vzal chléb, vzdal díky, lámal jej a dal jej svým učedníkům se slovy:

**Vezměte, jezte, to je mé tělo,
který je za vás vydáno.**

Tak i s vínem říkal:

**Toto je má krev, která je za vás prolita,
kdykoli budete z tohoto kalicha pít,
čiňte to na moji památku.**

Pane, náš Otče, chléb a víno z tohoto stolu nás vede k přemýšlení o Tvém Synu: On rozdával chléb a víno a také sám sebe vydal, abychom my mohli

žít. Děkujeme, že pro oběť Tvého Syna a našeho Pána Ježíše Krista tak smíme z Tvé ruky přijímat nový život a jít spolu s těmi, které jsi nám svěřil.

Kdykoli tedy jíte tento chléb a pijete tento kalich, smrt Páně zvěstujete, dokud On nepřijde.

Amen.“

Apoštolské vyznání: Chceme se touto svátostí posilnit ve víře. Nejen sami pro sebe, ale v jednotě církve Kristovy, ve společenství s křesťany všech generací a národů. Vyznejme tedy spolu s nimi slovy Apoštolského vyznání víry:

Sbor: Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha svatého, v svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný.

Amen.

Píseň: Při vysluhování svaté večeře Páně Budeme společně zpívat píseň

308 Jezu Kriste, štědrý kněže

461 Ó věrní srdcem, povstaňme

Pozvání: Hle, hostina je připravena, chléb a víno rukou člověka přichystané, stávají se tvými hostiteli u stolu Páně. Hle, chléb a víno, společenství, radost, pokoj a láska, čas Boží přízně pro člověka. To vše je přichystáno pro Tebe, ať jsi veliký nebo malý, dospělý nebo dítě. Vždyť Ježíš říká i nám: "Já jsem chléb života; kdo přichází ke mně, nikdy nebude hladovět, a kdo věří ve mně, nikdy nebude žíznit."

Přijímání: Společenství těla Kristova.

Společenství krve Kristovy.

Propouštění: Byl obětován náš velikonoční beránek, Kristus. Proto slavme velikonoce ne se starým kvasem, s kvasem zla a špatnosti, ale s nekvašeným chlebem upřímnosti a pravdy.

Slovo o kříži je bláznovstvím těm, kdo jsou na cestě k záhubě; nám, kteří jdeme ke spáse, je mocí Boží.

Bůh však prokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní. Tím spíše nyní, když jsme byli ospravedlněni prolitím jeho krve, budeme skrze něho zachráněni od Božího hněvu.

Píseň: 635 Tvá, Pane, láska

Přímluvná modlitba:

Ohlášky:

Poslání: Každý z nás ať vychází vstříc bližnímu, aby to bylo k dobru společného růstu. Vždyť Kristus neměl zalíbení sám v sobě, nýbrž podle slov Písma: 'Urážky těch, kdo tě tupí, padly na mne.' Všecko, co je tam psáno, bylo napsáno k našemu poučení, abychom z trpělivosti a z povzbuzení, které nám dává Písmo, čerpali naději.

Ř 15,2-4

Požehnání: Bůh Pak pokoje, který toho velikého pro krev smlouvy věčné pastýře ovcí vzkřísil z mrtvých, Pána našeho Ježíše, učinil vás způsobilé ve všelikém skutku dobrém, k činění vůle své, působě ve vás to, což jest libé před obličejem jeho, skrze Jezukrista, jemuž sláva na věky věků. Amen.

Žd 13,20n

Píseň: 643 Když soumrak zhasí světlo